

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

نشست پژوهشی :

بررسی خسارت سیل در بخش کشاورزی و

اقدامات صندوق بیمه محصولات

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

- وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: علی قنبری شیرسوار

□ نکات برجسته:

- ❖ براساس آخرین آمار و گزارش‌های رسیده به علت بارندگی‌ها و سیلاب‌های اخیر تا امروز (۱۰ اردیبهشت ماه) در مجموع ۱۴ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان به بخش کشاورزی در ۲۶ استان خسارت وارد شده است و از این میزان خسارت تقریباً ۵۲ درصد مربوط به بخش زراعی، ۸ درصد مربوط به بخش باغبانی، ۱۴ درصد بخش دام، طیور و آبزیان و ۲۶ درصد مربوط به زیر بخش آب و خاک، امور زیربنایی و تاسیسات و شبکه‌های انتقال آب خسارت وارد کرده است.
- ❖ در بخش زراعت سطح خسارت دیده چیزی حدود ۱ میلیون ۲۰۰ هزار هکتار اراضی زراعی که ۷۰ درصد آبی و ۳۰ درصد دیم می باشد و ۹۵ درصد زراعت خسارت دیده شامل؛ محصولات گندم، جو، کلزا است.
- ❖ دو نوع کمک، یکی بحث کمک بلاعوض که جهت جبران خسارت و دیگری تسهیلات بانکی ارزان قیمت که جهت بازسازی و احیاء اراضی کشاورزی و واحدهای تولیدی خسارت دیده ناشی از سیل پرداخت می گردد.
- ❖ تاکنون بیش از ۱۰۰ میلیارد تومان برای جبران خسارت به ۲۴ هزار و ۲۶۹ مورد دارای بیمه به کشاورزان، باغداران، دامداران، زنبور داران و آبزی پروران آسیب دیده از سیل اخیر از طرف صندوق بیمه محصولات کشاورزی پرداخت شده است.
- ❖ فرهنگ سازی و اطلاع رسانی تحت پوشش بیمه قرار دادن اراضی کشاورزی و باغی ضروری است و در بحث بیمه محصولات کشاورزی، فراگیر، بیمه نیز حائز اهمیت است.

□ مقدمه و طرح مسئله

بررسی آمار نشان می‌دهد که خسارات سیلاب در ۵ دهه اخیر بیش از نیمی از کل خسارات ناشی از بلایای طبیعی در دنیا را به خود اختصاص داده است. شرایط اقلیمی و جغرافیایی ایران نیز به گونه ایست که هر ساله شاهد رخداد پدیده سیلاب همراه با خسارات فراوان آن می‌باشیم.

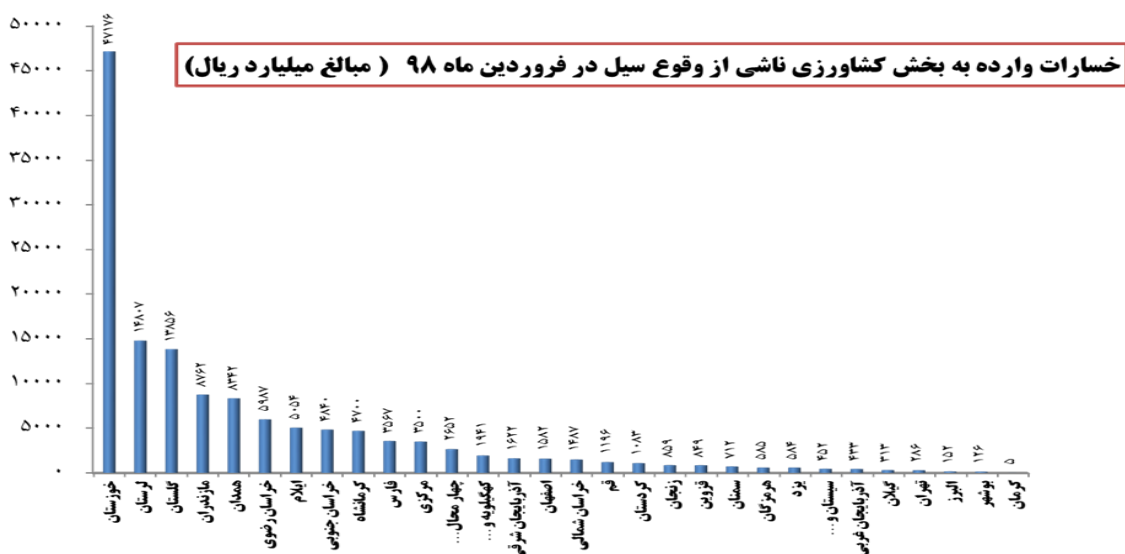
رخداد سیلاب در ایرن مختص به منطقه خاصی نبوده و تمام کشور از این پدیده متاثر است. البته نوع و مشخصات سیلاب بسته به هر منطقه متفاوت می‌باشد. به طور مثال در مناطق شمالی کشور که دارای رودخانه‌های با شیب تند و طول کوتاه است، سیلابهای سالیانه علاوه بر خسارات زیاد منجر به تلفات بالای هموطنان می‌شود. در حالیکه در مناطق جنوبی ایران، رخداد سیلابهای تدریجی و ناشی از بارش‌های سنگین در مناطق بالادست و ذوب برف با ویژگی تلفات کم ولی خسارات بسیار بالا به اراضی کشاورزی، مسکونی و صنعتی می‌باشد. نکته حائز اهمیت آن است که در دوره‌های کم آبی و خشکسالی نیز رخداد این پدیده متوقف نشده و بعضاً با شدت بزرگتر و حجم خسارات بالاتر رخ می‌دهد. بنابراین می‌توان اذعان داشت که دیگر نباید سیلاب را به

عنوان یک حادثه غیرمترقبه در کشور دانست و می‌باید ضمن ایجاد آمادگی لازم و تدوین راههای پیشگیری و مدیریت بهینه سیلاب، بروز خسارات ناشی از سیلاب را در کشور تا حد زیادی کاهش داد. یکی از بخش‌های اقتصادی که بیشترین آسیب‌ها را از سیل اخیر در کشور دیده، بخش کشاورزی است، با این حال سیل اخیر روی دیگری هم دارد و آن تأثیر بسیار مثبت بر کشت دیم برخی محصولات است. با توجه به این که فصل بهار در بسیاری از استان‌های سیل زده کشور، فصل برداشت محصولات کشاورزی بود در نتیجه ابعاد خسارت سیل به بخش کشاورزی حدود ۱۵ هزار میلیارد تومان بوده که عمده این خسارات مربوط به تاسیسات بخش کشاورزی است، اما برآورد دقیقی از میزان تأثیر سیل بر تولیدات کشاورزی وجود ندارد. در همین راستا، گروه اقتصاد پژوهش خبری در ادامه سلسله نشست‌های کارشناسی خود به بررسی میزان خسارت سیل به بخش کشاورزی و اقدامات صندوق بیمه محصولات کشاورزی، مورخ ۹۸/۰۲/۱۰ با حضور آقایان سیدمحمد موسوی، مدیر کل دفتر مدیریت بحران و کاهش مخاطرات بخش کشاورزی و محمدابراهیم حسن‌نژاد، قائم مقام صندوق بیمه محصولات کشاورزی اختصاص داده است.

□ حجم خسارات وارده به بخش کشاورزی ناشی از سیل فروردین ۹۸

سیدمحمد موسوی مدیر کل دفتر مدیریت بحران و کاهش مخاطرات بخش کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی گفت: براساس آخرین آمار و گزارش‌های رسیده به علت بارندگی‌ها و سیلاب‌های اخیر تا امروز (۱۰ اردیبهشت ماه) در مجموع ۱۴ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان به بخش کشاورزی در ۲۶ استان خسارت وارد شده است و از این میزان خسارت تقریباً ۵۲ درصد مربوط به بخش زراعی، ۸ درصد مربوط به بخش باغبانی، ۱۴ درصد بخش دام، طیور و آبزیان و ۲۶ درصد مربوط به زیر بخش آب و خاک، امور زیربنایی و تاسیسات و شبکه‌های انتقال آب خسارت وارد کرده است.

از نظر پراکنش استانی، استان خوزستان، لرستان، گلستان، مازندران، همدان، خراسان رضوی، ایلام، خراسان جنوبی و کرمانشاه که تقریباً ۸۰ درصد کل خسارت مربوط به این چند استان می‌باشد.

در بخش زراعت سطح خسارت دیده چیزی حدود ۱ میلیون ۲۰۰ هزار هکتار اراضی زراعی که ۷۰ درصد آبی و ۳۰ درصد دیم می باشد و ۹۵ درصد زراعت خسارت دیده شامل؛ محصولات گندم، جو، کلزا است. در بخش باغبانی سطح باغات خسارت دیده، ۱۵۰ هزار هکتار و ۹۵ درصد باغات خسارت دیده شامل سیاه ریشه ها، نخایلات و مرکبات است.

در بخش دام، طیور و آبزیان تعداد دام سبک تلف شده ۲۸ هزار و ۲۰۰ راس و دام سنگین ۴۸۶ راس و تعداد دامداری‌های خسارت دیده ۳۱ هزار واحد است و تعداد مرغداری خسارت دیده ۶۰۰ واحد و زنبور عسل ۵۱ هزار کلنی می باشد و تعداد واحد آبی پروری خسارت دیده از گرمایی‌ها ۲۶۱ واحد با ۴۶۰ هکتار مساحت و سردابی ۶۴۲ مزرعه با ۳۰۰ هکتار و ۴۰ هزار تن تولید می باشد.

تسهیلات بانکی ارزان قیمت جهت بازسازی و احیاء اراضی کشاورزی و واحدهای تولیدی خسارت دیده		حجم خسارت و میزان کمک بلاعوض مورد نیاز جهت جبران خسارت				
نیاز تسهیلات بانکی (میلیارد ریال)	تسهیلات بانکی هر واحد (میلیون ریال)	نیاز اعتباری متناسب با درصد خسارت (میلیارد ریال)	کمک بلاعوض هر واحد در صورت ۱۰۰ درصد خسارت (میلیون ریال)	کل حجم خسارت وارده به بخش کشاورزی	واحد	موضوع
۳۰۰۰	۵۰	۷۲۰	۲۰	۳۶۰۰۰۰	هکتار	اراضی زراعی دیم
۴۲۰۰۰	۵۰	۵۰۴۰۰	۵۰	۸۴۰۰۰۰	هکتار	اراضی زراعی آبی**
۷۵۰۰	۵۰	۶۰۰۰	۵۰	۱۵۰۰۰۰	هکتار	اراضی باغی
۱۴۱	۵	۱۴۱	۵	۲۸۲۰۰	راس	دام سبک
۱۵	۳۰	۱۵	۳۰	۴۸۶	راس	دام سنگین
۳۱۰۰	۱۰۰	۱۵۵۰	۵۰	۳۱۰۰۰	واحد	دامداری
۱۲۸	۲.۵	۵۱	۲	۵۱۰۰۰	کلنی	زنبور عسل
۲۳	۵۰	۲۳	۵۰	۴۶۰	هکتار	مزرعه آبی پروری گرمایی
۱۵۰	۵۰۰ (هر هکتار)	۳۲۰۰	۸۰	۴۰۰۰۰	تن تولید	مزرعه آبی پروری سردابی
۷۵	۵۰	۱۲۰	۸۰	۱۴۹۲	واحد	ایستگاه پمپاژ آب**
۱۲۰	۲۰۰	۱۲۸	۲۰۰ در صورت ۱۰۰٪ تخریب	۶۰۰	واحد	مرغداری گوسنی**
۵۴	۱۸۰۰۰			۳	واحد	مرغداری مادر
۳	۳۰۰۰			۱	واحد	جوجه کشی
۳۳	۱۰۰۰			۳۳	واحد	صنایع تبدیلی کشاورزی
۵۶۳۴۲	-	۶۲۳۴۸	-	-	-	جمع

ماخذ: تصویب نامه شماره ۸۱۵۹/ت/۵۶۴۳۸ هـ مورخ ۳۱/۰۱/۹۸ هئیت وزیران

□ نوع و میزان کمک مورد نیاز جهت جبران خسارات سیل به بخش کشاورزی

با اشاره به دستور مقام معظم رهبری برای پرداخت خسارت سیلاب به کشاورزان آسیب دیده و سایر بخش‌ها، وزارت جهاد کشاورزی یک متوسط قیمتی را برای جبران خسارت کشاورزی آسیب دیده در نظر گرفته است. البته تمام تلاش مسئولان وزارت جهاد کشاورزی و دولت این است که خسارت سیل بخش کشاورزی را هر چه سریعتر جبران کنند و بر این اساس تصمیمات خوبی نیز گرفته شده است.

در خصوص بحث پشتیبانی از خسارت دیده‌گان دو بخش دیده شده است:

۱- مواردی که بیمه صندوق کشاورزی بودند

در این مورد بیمه بلافاصله بسیج شد تا ارزیابی‌ها و پرداخت خسارت را انجام دهد و چیزی حدود ۱۰۰ میلیارد تومان را به ۹ هزار نفر از بهره بردار کشاورز که بیمه شده بودند تا به امروز (۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۸) پرداخت کرد و تقریباً همین میزان دیگر هم ارزیابی شده که در صورت تامین منابع پرداخت گردد. ولی چیزی که هست تعداد بیمه شدگان خیلی کم و محدود هستند و در مقابل قیاس با کل خسارت وارد خیلی مبلغ آن پائین است.

۲- گرفتن مصوبه از دولت که از منابع ماده ۱۰ و ۱۲ قانون مدیریت بحران کشور

مدیریت بحران کشور در تاریخ ۹۸/۱/۱۱ برای دو استان گلستان و مازندران یک مصوبه داشتند که درخواست این مصوبه ۴۸۰ میلیارد تومان کمک بلاعوض و حدود ۲ هزار ۲۲۰ میلیارد تومان هم تسهیلات ارزان قیمت بود که می بایست در اختیار ۲ استان گلستان و مازندران قرار گیرد و تا امروز تقریباً ۵۰ درصد این منابع تخصیص پیدا کرد و در تاریخ ۹۸/۱/۳۱ مجدداً برای کل استانهای کشور یک مصوبه گرفتند که بر اساس آن قرار شد دو نوع کمک در قالب این مصوبه داشته باشند یکی بحث کمک بلاعوض که جهت جبران خسارت است و دیگری تسهیلات بانکی ارزان قیمت که جهت بازسازی و احیاء اراضی کشاورزی و واحدهای تولیدی خسارت دیده ناشی از سیل هست.

در ارتباط با بحث کمک بلاعوض قرار شد:

- به ازای هر هکتار اراضی دیم ۲ میلیون تومان کمک بلاعوض و ۵ میلیون تومان تسهیلات،
- اراضی آبی ۵ میلیون تومان کمک بلاعوض و ۵ میلیون تومان تسهیلات پرداخت شود،
- برای دام سبک هم به ازای هر راس ۵۰۰ هزار تومان بلاعوض و ۵۰۰ هزار تومان تسهیلات ارزان قیمت،
- دام سنگین ۳۰ میلیون تومان کمک بلاعوض و ۳ میلیون تومان تسهیلات ارزان قیمت پرداخت گردد،
- دامداری‌ها تقریباً ۳۱ هزار واحد از بین رفته است و به ازای هر واحد ۵ میلیون کمک بلاعوض و ۱۰ میلیون تومان تسهیلات ارزان قیمت پرداخت شود،
- برای زنبور داران برای هر کلنی ۲۰۰ هزار تومان کمک بلاعوض و ۲۵۰ هزار تومان تسهیلات ارزان قیمت پرداخت شود. البته بسته به نوع محصول و متوسط عملکرد در واحد سطح با تایید کارگروه بررسی و ارزیابی خسارت استان حداکثر تا ۳۰٪ قابل افزایش است.

مبلغ کمک بلاعوض احداث هر ایستگاه پمپاژ گروهی بزرگ (با برداشت آب بیش از ۱۰۰ لیتر در ثانیه) براساس تصمیم ستاد بازسازی و نوسازی مناطق سیل زده استان تعیین می‌گردد.

□ دستورالعمل اجرایی نحوه و چگونگی پرداخت کمک بلاعوض و تسهیلات ارزان قیمت به کشاورزان

در اجرای تکلیف مقرر در بند(۴) مصوبه شماره ۸۱۵۹/ت/۵۶۴۳۸هـ مورخ ۱/۳۱/۹۸ هیأت وزیران، دستورالعمل اجرایی نحوه و چگونگی پرداخت کمک بلاعوض و تسهیلات ارزان قیمت به بهره برداران بخش کشاورزی استان‌های خسارت دیده از سیل فروردین ۱۳۹۸، به شرح ذیل جهت اجرا، ابلاغ گردید:

الف) تشکیل کارگروه :

ماده (۱) کارگروه استانی؛ به ریاست معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار، عضویت رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان (دبیر کارگروه)؛ مدیر کل مدیریت بحران استانداری، فرماندار و مدیر جهاد کشاورزی شهرستان ذریبط، رئیس شورای هماهنگی بانک‌های استان، مدیران کل دامپزشکی و امور عشایری استان، رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان، معاونین (برنامه‌ریزی و اقتصادی، تولیدات گیاهی و تولیدات دامی) سازمان جهاد کشاورزی استان، نمایندگان تام‌الاختیار سازمان برنامه و بودجه، ادارات کل بازرسی و دیوان محاسبات استان و مدیر صندوق بیمه کشاورزی استان، تشکیل می‌گردد.

تبصره (۱) در هر یک از شهرستان‌های خسارت دیده استان، کارگروه شهرستانی به ریاست مدیر جهاد کشاورزی و عضویت نمایندگان بانک کشاورزی، دامپزشکی و امور عشایری شهرستان، بخشدار محل (نماینده تام-الاختیار فرماندار)، مسئول صندوق بیمه کشاورزی شهرستان، دهیار روستای ذریبط و نماینده تشکل‌های کشاورزی مربوطه، تشکیل می‌گردد که عهده‌دار مسئولیت بررسی گزارش کمیته تخصصی موضوع ماده (۳) این دستورالعمل در خصوص تعیین نوع و میزان خسارت وارده به هر یک از بهره‌برداران بخش کشاورزی خواهد بود.

ب) بهره برداران اراضی زراعی، باغی و واحدهای تولیدی مشمول :

ماده (۲) کلیه بهره‌برداران اراضی زراعی، باغی و واحدهای تولیدی بخش کشاورزی که به تأیید کارگروه شهرستانی و استانی (موضوع ماده (۱) و تبصره ذیل آن)، در اثر وقوع سیل فروردین ۱۳۹۸، دچار خسارت و آسیب شده‌اند مشمول تصویب‌نامه مذکور خواهند بود.

تبصره (۱) به منظور تقویت ایجاد انگیزه برای توسعه بیمه، کلیه بهره‌برداران اراضی زراعی، باغی و واحدهای تولیدی بخش کشاورزی، که خسارت وارده به آنها از طریق صندوق بیمه کشاورزی به بهره‌برداران پرداخت می‌گردد نیز در صورت تأیید کارگروه استانی مشمول دریافت کمک‌های بلاعوض این تصویب‌نامه، خواهند بود؛ مشروط به این که جمع کل غرامت دریافتی از صندوق بیمه کشاورزی و کمک بلاعوض موضوع این تصویب‌نامه، از کل خسارت وارده به بهره‌بردار بیشتر نباشد.

تبصره (۲) صرفاً آن دسته از بهره‌برداران اراضی زراعی، باغی و واحدهای تولیدی بخش کشاورزی، که با تأیید کارگروه شهرستانی و استانی متاثر از سیل؛ به تولید، عرصه، ایستگاه پمپاژ آب و یا واحد تولیدی آنها

خسارت وارده آمده است؛ متناسب با درصد خسارت وارده مورد تأیید کار گروه استانی و در چارچوب سقف تعیین شده در تصویب نامه مذکور، مشمول دریافت کمک‌های بلاعوض این تصویب نامه می‌گردند. تبصره ۳) کلیه بهره‌برداران اراضی زراعی، باغی و واحدهای تولیدی بخش کشاورزی، که با تأیید کارگروه شهرستانی و استانی متاثر از سیل؛ متحمل خسارت و یا تخریب شده‌اند، متناسب با درصد خسارت وارده مورد تأیید کار گروه استانی، مشمول دریافت تسهیلات بانکی این تصویب نامه می‌گردند.

ج) نحوه بررسی و تعیین میزان خسارت :

ماده ۳) کمیته تخصصی با مسئولیت مدیر جهاد کشاورزی شهرستان و عضویت نمایندگان؛ ادارات کل دامپزشکی، امور عشایری و مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان، بخشدار، صندوق بیمه کشاورزی و رئیس مرکز خدمات کشاورزی بخش مربوطه، ضمن بازدید، بررسی و ارزیابی میدانی، درصد و میزان ارزش ریالی خسارت وارده به هر یک بهره‌برداران اراضی زراعی و باغی زیرکشت اعم از محصول، درخت، زیرساخت‌ها، واحدهای تولیدی بخش کشاورزی را به طور دقیق برآورد نموده و به همراه آدرس عرصه و واحد خسارت دیده، مشخصات شناسنامه‌ای، کد ملی، آدرس و شماره حساب بانکی بهره‌بردار خسارت دیده را در قالب صورتجلسه‌ای که به تأیید کلیه اعضای کمیته مذکور رسیده است به انضمام مستندات مربوط به هر بهره‌بردار را در سامانه جامع امداد و بازسازی وزارت کشور بار گذاری و به کارگروه شهرستانی ارائه نماید.

د) نحوه توزیع کمک‌های بلاعوض و اعطای تسهیلات بانکی ارزان قیمت :

ماده ۴) کارگروه استانی پس از وصول گزارش کارگروه‌های شهرستانی و بررسی و تأیید میزان و درصد خسارت وارده به هر بهره‌بردار، طبق تصویب نامه مذکور، میزان مبلغ کمک بلاعوض و تسهیلات بانکی قابل اعطاء به هر بهره‌بردار را متناسب با درصد خسارت تعیین و متناسب با میزان تخصیص دریافتی (در خصوص کمک بلاعوض)، به فوریت نسبت به معرفی بهره‌بردار خسارت دیده مشمول، جهت پرداخت مستقیم به حساب وی (در خصوص کمک بلاعوض) و معرفی به بانک عامل (در خصوص اعطای تسهیلات بانکی)، اقدام لازم را به عمل آورد.

تبصره ۱) ثبت سوابق و مستندات کلیه پرداخت‌های موضوع این تصویب نامه در سامانه جامع امداد و بازسازی وزارت کشور، الزامی است.

ه) نحوه ارائه گزارش عملکرد:

ماده ۵) هر گونه گزارش عملکرد اجرای این دستورالعمل بایستی از طریق سامانه جامع امداد و بازسازی وزارت کشور ارائه شود، در این خصوص، دبیرخانه قرارگاه بازسازی و نوسازی مناطق سیل‌زده کشور، مکلف است؛ دسترسی‌های لازم به سامانه مذکور را برای تمام دستگاه‌های اجرایی و نظارتی ذیربط، فراهم نماید.

ماده ۶) مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل، به عهده رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان می‌باشد.

□ اهم اقدامات اضطراری انجام شده وزارت جهاد کشاورزی در استان های سیل زده

۱- فعال سازی و بسیج ظرفیت کلیه بخش های وزارت جهاد کشاورزی جهت همکاری فعال با نظام مدیریت بحران سیل استان و شهرستان ها.

۲- اطلاع رسانی و هشدار به بهره برداران بر مبنای پیش بینی های سازمان هواشناسی

۳- بسیج ظرفیت های وزارت جهاد کشاورزی شامل؛

- ۱۰۰۰ دستگاه ماشین آلات عمرانی سنگین و سبک (لودر، بولدوزر، بیل مکانیکی، کمرشکن، کمپرسی، تراکتور، ماشین سبک و کمک دار، کفکش، موتور برق و قایق موتوری و پارویی شیلات و دستگاه آبرسان)، تجهیزات لجستیکی

- اعزام ۲۲۰۰ نفر نیروی کارشناسی، ترویجی و خدماتی سازمان های جهاد کشاورزی برای کمک به اجرای برنامه های ستاد مدیریت بحران شهرستان و استان،

۴- اخذ دو مصوبه ۹۸/۰۱/۱۱ و ۹۸/۱/۳۱ در خصوص پرداخت کمک بلاعوض جهت جبران خسارت و اعطاء تسهیلات بانکی ارزان قیمت برای احیاء و بازسازی اراضی زراعی و باغی و واحدهای تولیدی خسارت دیده از هیئت وزیران با هماهنگی استانداری ها و وزارت کشور.

۵- فعال سازی صندوق بیمه کشاورزی جهت تسریع در ارزیابی خسارت و پرداخت غرامت کشاورزان خسارت دیده.

□ چکیده اقدامات اجرایی انجام گرفته وزارت جهاد کشاورزی جهت مقابله با سیل

- ✓ لایروبی و لجن کشی ۴۵۵ کیلومتر از رودخانه ها و انهار
- ✓ رفع انسداد خروجی ۱۰۰ دهانه زهکش ۷۰، سر دهانه آب، ۳۴۰ مورد مزارع آبی پروری و کانال های آبرسانی کشاورزی.
- ✓ اجرای عملیات حاشیه سازی انهار جذر و مدی به طول ۶۱۰۰ متر در شهرستان آبادان دهستان های نوآباد و نصار
- ✓ مرمت ۲۰۶ کیلومتر سیل بند و ترمیم ۲۲ دهانه انهار و لوله گذاری جهت خروج آب از اراضی کشاورزی و مناطق مسکونی
- ✓ مرمت و باز گشایی ۷۰۰ کیلومتر جاده بین مزارع و باغات
- ✓ بازگشایی ۶۷ دهانه پل و ۴۵۰ کیلومتر از راه های عشایری.
- ✓ ایمن سازی چاه ها، قنوات، سیل بندها، تأسیسات آبی، دریچه های تنظیم آب، کانال های آبیاری و سدهای خاکی
- ✓ توزیع ۴۰۰۰ متر لوله پلی اتیلن، ۳ دستگاه ترانسفورماتور ۱۰۰ کیلو وات، ۶۰ رول نایلون، ۲۷۰۰۰ کیسه خالی (برای ایجاد سیل بند)

✓ تأمین و توزیع ۷۱ هزار تن نهاده‌های دامی، ۱۰۰ تن شکر تغذیه زنبور ۱۰ تن بذر، ۳۵۰ تن گوشت و مرغ، ۵۰ تن برنج، ۱۰ تن شکر، ۱۰۲۰ تن آرد، ۳۷۰ هزار قرص نان، ۶،۵ تن تخم مرغ، ۱۰۰۰۰ پرس غذای گرم، ۱۵۰ تخته چادر استقرار دام، ۱۷ دستگاه ناوایی سیار.

✓ جابجایی خانوارهای عشایری در معرض خطر سیل و تجهیز انبارها و مهمانسراها به منظور اسکان مسافران سیل زده

✓ جابجایی و اسکان موقت حدود یک میلیون رأس دام و ۲۰ هزار قطعه جوجه در سطح ۲۳۰ روستا و مناطق عشایری.

✓ دفن بهداشتی و امحاء ۳۰ هزار رأس دام سبک و سنگین و تک سم و ۱،۲ میلیون قطعه طیور تلف شده، ۲۵۲۲ هکتار آبیان گرمابی (۱۸۳ مزرعه) و ۷۰۲ مزرعه سردابی، ۵۱۰۰۰ کندوی زنبور عسل؛ واکسیناسیون (بیش از ۲،۲ میلیون رأس دام)، سمپاشی (۱۷۰ هزار بدن دام، ۹۰۰ هزار مترمربع) و ضد عفونی (۳۲۹۹ لیتر، ۶۴۰ هزار مترمربع) دامداری. درمان ۱۸۰ هزار رأس دام سبک و سنگین و ۲۰۰۰۰ قطعه طیور تعداد ۱۵ هزار مورد پایش سلامت دام.

□ اولویت‌ها اجرایی و نیازهای اضطراری در بخش کشاورزی

گزارشی که از استان‌ها تا ۹۸/۲/۷ رسیده حدود ۲۰۰ هزار هکتار اراضی هنوز زیر آب است که ۱۵۰ هزار هکتار در استان خوزستان و ۳۰ تا ۳۴ هزار هکتار گلستان و ۵ هزار هکتار لرستان و ۳ هزار هکتار مازندران هنوز زیر آب است و در حال تخلیه شدن است. بنابراین آنچه که بعنوان نیازهای اضطرار به آن تاکید داریم:

۱- تخلیه آب موجود در اراضی کشاورزی زیر کشت

۲- راه اندازی ایستگاههای پمپاژ جهت آبیاری اراضی زیر کشت

۳- آماده سازی اراضی آسیب دیده جهت کشت بهاره

۴- تأمین علوفه دامهای جابجا شده

□ تهدیدهای سیل در بخش کشاورزی

- فرسایش خاک حاصلخیزترین اراضی زراعی و باغی
- زهدار شدن سطح گسترده‌ای از اراضی جلگه‌ای و پست منتهی به مصب رودخانه‌ها و بعضا خارج شدن از چرخه تولید کشاورزی
- کاهش تولید محصولات اساسی زراعی (گندم، جو، کلزا و و محصولات باغی، دامی، طیور و آبی‌پروری)
- افزایش وابستگی به واردات نهاده‌های دامی
- کاهش درآمد تعداد کثیری از بهره‌برداران بخش کشاورزی و تشدید پدیده فقر و بیکاری

□ فرصت های سیل در بخش کشاورزی

- حفظ، تثبیت و افزایش تولید محصولات دیم و علوفه مراتع
- تأمین نیاز آبی کل دوره رشد رویشی و زایشی محصولات زراعی و باغی
- بهبود کمی و کیفی منابع آب، تقویت سفره‌های آب زیرزمینی و جبران بخشی از خسارات ناشی از خشکسالی‌های ده سال اخیر بر سفره‌های آب زیرزمینی
- احیای چشمه‌ها، قنوت، تالابها و سایر منابع تامین آب سطحی و زیرزمینی
- تعدیل شاخص‌های اقلیمی و اکولوژیکی به ویژه از حیث دامنه تغییرات دما، رطوبت نسبی و تبخیر و تعرق پتانسیل
- بهبود وضعیت و ظرفیت پوشش گیاهی جنگلها، مراتع و بیابانها و کاهش فرسایش آبی و بادی و بیابانزایی
- بهبود کیفیت خاک و شوری زدایی

□ عملکرد صندوق بیمه محصولات کشاورزی

محمد ابراهیم حسن نژاد، قائم مقام صندوق بیمه کشاورزی گفتند: از ۱۵ فروردین بازدید از مزارع آسیب دیده آغاز و تاکنون بیش از ۱۰۰ میلیارد تومان برای جبران خسارت به ۲۴ هزار و ۲۶۹ مورد دارای بیمه به کشاورزان، باغداران، دامداران، زنبور داران و آبی پروران آسیب دیده از سیل اخیر پرداخت شده است. حجم خسارت‌های وارد شده به اراضی زراعی تحت پوشش بیمه حدود ۱۵۳ هزار هکتار است و بیش از ۳۲ هزار هکتار از باغات بیمه شده، از سیل اخیر آسیب دیده‌اند. مجموع خسارت‌های وارد شده به بخش کشاورزی تحت پوشش بیمه تا کنون ۷۵۰ میلیارد تومان برآورد شده است و پرداخت‌ها همه روزه انجام می‌شود و امیدواریم با تیم‌هایی که در مناطق مختلف کشور مستقر هستند و ارزیابی خسارت‌ها، ظرف یک ماه آینده، کل خسارت کشاورزان دارای بیمه، پرداخت شود. بیشترین خسارت ناشی از سیل اخیر به بخش محصولات زراعی وارد شده است و محصولات باغی آسیب دیده نیز در رتبه دوم قرار دارند.

البته بخش قابل توجهی از محصولات زراعی ۱۰۰ درصد از بین رفته است و در مورد محصولات باغی، سطح خسارتی که وارد شده، در خصوص کاهش محصولات و آسیب دیدگی است که این‌ها باید ارزیابی دقیق‌تری صورت گیرد و درصد باغاتی که آسیب دیده‌اند مشخص و به نسبت آسیب دیدگی، خسارت پرداخت شود.

تعداد کشاورزان بیمه شده در استان‌های مختلف، متفاوت است و در استان خوزستان ۴۰ درصد کشاورزان، تحت پوشش بیمه هستند و از ۱۷۷ هزار هکتار اراضی کشاورزی اعم از بیمه شده و بیمه نشده که آسیب دیده‌اند، بیش از ۶۵ هزار هکتار از این اراضی در استان خوزستان و دارای بیمه کشاورزی هستند.

بیشترین آسیب در خصوص محصولات زراعی، در استان خوزستان بوده است و ارزیابی‌ها همچنان در حال انجام است.

بیمه کشاورزی از نوع بیمه اموال است و متأسفانه نه فقط در کشور ما بلکه در دنیا، بیمه اموال کمتر مورد استقبال کشاورزان و مردم قرار می‌گیرد. تنوع بخشی به گزینه‌های بیمه‌ای و تلاش برای اینکه کشاورزان، سطوح بیشتری را تحت پوشش بیمه قرار دهند از اولویت‌های کاری صندوق بیمه کشاورزی است.

البته فرهنگ سازی و اطلاع رسانی تحت پوشش بیمه قرار دادن اراضی کشاورزی و باغی ضروری است و در بحث بیمه محصولات کشاورزی، فراگیری بیمه نیز حائز اهمیت است.

بخشی از مناطقی که ریسک کمتری دارند، کشاورزان مایل به بیمه کردن اراضی خود نیستند و یا در بعضی از مناطق، ریسک با زمان طولانی اتفاق می‌افتد و کشاورز ممکن است تصور کند که خطری اتفاق نمی‌افتد و محصولات خود را بیمه نکند.

مخاطرات اقلیمی خیلی قابل پیش بینی نیستند و در بخش کشاورزی، شدت خطرات بسیار بالاست و وقتی بروز کند آسیب‌های آن جدی است.

بیمه کشاورزی، یک بیمه حمایتی است و به هیچ عنوان سود ده نیست و منافعی برای صندوق ندارد و بیش از چهار و نیم میلیون کشاورز در کشور مشغول به کار هستند که سالانه حدود ۲ میلیون کشاورز، اراضی خود را بیمه می‌کنند و دو و نیم میلیون کشاورز، تحت پوشش بیمه نیستند.

□ کلام آخر

روزهای پایانی سال ۹۷ با بارش نزولات جوی در برخی از نقاط شمال و شمال غرب کشور همچون مازندران و گلستان همراه بود که به تدریج به سایر استان‌های کشور تسری پیدا کرد، بارش‌هایی که با تداوم آن در سال جدید از یک سو نویدبخش سالی پربرکت بود ولی از سوی دیگر شدت و حجم بارش‌ها در کنار سوءمدیریت، بی‌تدبیری و ناهماهنگی این نعمت را به نعمت تبدیل کرد.

اقدام پیشگیرانه برای کاهش تلفات در زمان وقوع سیل انجام نشده است برای همین بود که از نظر مالی خسارت بسیاری وارد شد ما کمتر بلد هستیم کار پیشگیرانه انجام دهیم و همیشه بعد از این که بحران اتفاق افتاد دست به اقدام و عمل می‌زنیم چون افرادی نیستیم که خوب بتوانیم کار پیشگیری انجام دهیم.

به منظور مؤثر بودن هرگونه اقدام و فعالیتی در زمینه مدیریت سیل می‌باید در ابتدا یک برنامه‌ریزی جامع و هماهنگ انجام شده و سپس ضمن تعیین دقیق مسئولیتهای هر دستگاه از به هدر رفتن منابع و موازی کاریها و اقدامات مقطعی محدود به بخشی خاص از کل حوزه جلوگیری به عمل آید.

امیداست در کشورمان هیچ وقت شاهد خسارت‌های جانی و مالی ناشی از وقوع سیل نباشیم و با برنامه‌ریزی مطلوب بتوانیم سیل را کنترل کرده و از آن در جهت کشاورزی و تولید انرژی استفاده کنیم ان شاء... .